

İntörn Hemşirelik Öğrencilerinin Kanıta Dayalı Uygulamalara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Kesitsel Çalışma

Investigation of Senior Nursing Students' Attitudes Toward Evidence-Based Practices: A Cross-Sectional Study

Ahmet EROL ,
Ayten ZAYBAK ,
Leyla KHORSHID

Ege Üniversitesi, Hemşirelik
Fakültesi, İzmir, Türkiye

ÖZ

Amaç: Araştırma, intörn hemşirelik öğrencilerinin kanıta dayalı uygulamalara yönelik tutumlarını incelemek amacıyla yapılan bir çalışmadır.

Yöntemler: Tanımlayıcı ve kesitsel nitelikte yapılan araştırmanın evreni, bir devlet üniversitesinde 2018-2019 eğitim döneminde öğrenim gören tüm intörn hemşirelik öğrencilerinden (n = 267) oluşurken, çalışmaya gönüllü olarak katılan 168 intörn öğrenci de çalışmanın örneklemini oluşturmuştur. Çalışmanın verileri, araştırmacıların oluşturduğu "Kişisel Bilgi Formu" ve "Kanıta Dayalı Hemşireliğe Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılarak anket yoluyla toplanmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, Mann Whitney U testi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerinin yaş ortalaması 22,79 olup, %92,3'ü kadınlardan oluşmaktadır. Öğrencilerin kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutum toplam puan ortalamasının 63,11 ± 7,63 olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerden araştırma okuyan, mezuniyet sonrası hemşirelik ile ilgili araştırma yapmayı ve araştırma sonuçlarını uygulamaya geçirmeyi düşünen öğrencilerin ölçek toplam puan ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($P < ,05$).

Sonuç: Çalışma sonucunda hemşirelik öğrencilerinin kanıta dayalı tutum toplam puan ortalamalarının yüksek düzeyde oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tutum, kanıta dayalı hemşirelik, kanıta dayalı uygulama, hemşirelik

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to investigate senior nursing students' attitudes toward evidence-based practices.

Methods: The population of the descriptive and cross-sectional study consisted of all senior nursing students (n = 267) studying at a state university in the 2018-2019 academic year. Of them, 168 who volunteered to participate in the study constituted the sample of the study. The study data were collected using the "Personal Information Form" developed by the researchers and the "Evidence-Based Practice Nursing Attitude Questionnaire." Numbers, percentages, arithmetic mean, standard deviation, Mann Whitney U test were used in the analysis of the data.

Results: The mean age of the students participating in the study was 22.79 years. Of them, 92.3% were women. The mean scores the students obtained from the overall Evidence-Based Practice Nursing Attitude Questionnaire was 63.11 ± 7.63. Of the students, those who kept up with research, and those who considered doing research about nursing after graduation and putting the research results into practice obtained higher mean scores ($P < .05$).

Conclusion: At the end of the study, it was determined that the mean score the nursing students obtained from the overall Evidence-Based Practice Nursing Attitude Questionnaire was high.

Keywords: Attitude, evidence-based nursing, evidence-based practice, nursing

Geliş Tarihi/Received: August 20, 2020
Kabul Tarihi/Accepted: April 08, 2022

Sorumlu Yazar/Corresponding author:
Ahmet EROL
E-mail: ahmet.erol630@gmail.com

Cite this article as: Erol A, Zaybak A, Khorshid L. Investigation of senior nursing students' attitudes toward evidence-based practices: A cross-sectional study. *J Nursology*. 2022;25(2):84-88.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

GİRİŞ

Kanıt dayalı uygulama, sistematik araştırmalar sonucunda ulaşılan en iyi kanıtların klinik deneyimler ile birleştirildiği klinik problem çözme sürecidir.^{1,2} Kanıt dayalı uygulamaların temel amacı, literatürün sağladığı tüm bilgileri sistematik olarak değerlendirerek klinik uygulamalarda standartları oluşturacak bir temel oluşturmak ve hastalara güncel bilgiler ışığında etkili bir bakım sağlamak.³ Bir meslek olarak hemşireliğin gelişmesi ve kaliteli bakımı sağlamak için profesyonel bir meslek mensubu olan hemşirelerin, bireyin bakımını kanıt dayandırmaları gerekmektedir.¹⁻⁴

Sağlık bakımında kanıt dayalı uygulama kullanımının birçok yararı bulunmaktadır. Kanıt dayalı uygulamalar; daha kolay klinik karar vermeyi,⁵ maliyetin azaltılmasını, klinikteki etkinliğin ve kalitenin artırılmasını, bakıma yönelik kılavuzların oluşturulmasını,^{5,6} klinik uygulamaların ve hasta bakımının gelişmesini, bakımın standardize edilmesini ve hasta memnuniyetinin artmasını sağlar.⁶⁻⁸ Hasta bakımının verimli, akılcı, dinamik bir hal alması ve doğru klinik kararların alınmasına olanak verir. Böylece hastaya verilen sağlık hizmetinde hemşirelik bakımının, geleneksel veya sezgisel yöntemler yerine nitelikli kanıtlar rehberliğinde verilmesi sağlanmış olur.^{9,9}

Ülkemizde ve dünyada kanıt dayalı hemşirelik, araştırmaların uygulamaya geçirilmesi ve hemşirelikte araştırma kullanımı istendik düzeyde değildir.¹⁰ Bunun nedenini belirlemek amacıyla hemşire ve hemşirelik öğrencilerinde kanıt dayalı uygulamaların önündeki engeller, bu engellerle baş etme stratejileri, kanıt dayalı uygulamaların sağlık bakım sisteminde nasıl uygulanabileceği ile ilgili araştırmalar yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda kanıt dayalı uygulamaların klinikte yeterince kullanılmamasının nedenleri olarak; araştırma sürecine yönelik yetersiz bilgi, bilimsel toplantılara düşük katılım, araştırma sonuçlarının okunmaması ve araştırmaların takip edilmemesi, yapılan araştırmaların klinik gerçeklerden uzak olarak görülmesi,^{9,11} araştırmaları okumak için yetersiz zaman, iş yükünün fazla olması, araştırma sonuçlarının ve istatistiklerin anlaşılmasında yetersizlik, yayınların genelde İngilizce olması nedeniyle kanıt dayalı uygulamaların takip edilememesi, hemşirelerin kendilerini hasta bakım prosedürlerini değiştirecek güçte ve otoritede görmemeleri, kurumun ve yöneticilerin kanıt dayalı uygulamaları desteklememesi, akademisyen hemşire ve klinikte çalışan hemşirelerin araştırma sonuçlarını tartışabilecekleri ortamlarının olmaması olarak sıralanmıştır.¹¹ Hemşirelik öğrencilerinde de müfredat ve kaynakların yetersiz olması, araştırma sonuçlarına ulaşmada yaşanan sorunlar, öğrencilerin olumsuz tutumu, kanıt dayalı uygulama hakkında bilgi, beceri ve farkındalıklarının yetersizliği, okul ile hastane arasında işbirliğinin az olması, klinikteki personel ve yöneticilerin kanıt dayalı uygulama bulgularını uygulamaya karşı direnç gösterilmesi olarak belirtilmiştir.¹²

Hemşirelik öğrencileriyle yapılan çalışmalarda; Kurt ve Zaybak,¹² öğrencilerin %86,2'sinin kanıt dayalı uygulama hakkında eğitime ihtiyacı olduğunu saptamış, Küçük ve arkadaşları⁷ öğrencilerden %93,4'ünün kanıt temelli hemşirelik uygulamalarına yönelik bilgi sahibi olmak istediklerini, %90,7'sinin bu konuda eğitim almak istediklerini belirtmiştir. Yapılan başka bir çalışmada hemşirelik öğrencilerinin kanıt dayalı uygulamaya yönelik genel olarak olumlu bir tutum sergilemekle beraber, kanıt dayalı uygulama ile ilgili bilgilerinin düşük olduğu ve bağımsız olarak uygulama yapma konusunda güven ve beceri eksikliğinin olduğu tespit edilmiştir.¹³

Hemşirelerin ve hemşirelik öğrencilerinin, klinik uygulamalarda en iyi kanıtları bilmeleri ve uygulamaya aktarmaları için kanıt dayalı uygulamaları kavramaları ve bu konuda olumlu tutuma sahip olmaları gerekir. Kanıt dayalı hemşirelik uygulamalarının artırılabilmesi ve uygun stratejilerin geliştirilebilmesinde atılacak ilk adım, konu hakkındaki tutum ve algılarının bilinmesidir.¹⁰ “Bireyler, nesnelere ve düşüncelere karşı düşünce, duygu ve davranışları şekillendiren, olumlu ya da olumsuz yargı ve tepkide bulunma eğilimi”¹⁴ olarak tanımlanan tutum kavramı bireyin davranışlarını yönlendirici bir özelliğe sahiptir.

Eğitimi tamamlamaya, yakın zamanda profesyonel hemşire olmaya ve sağlık hizmeti vermeye başlayacak olan intörn hemşirelik öğrencilerinin kanıt dayalı uygulamalar hakkındaki tutumları bu anlamda çok önemlidir.

AMAÇ

Bu çalışmamızda intörn öğrencilerinin kanıt dayalı uygulamalar hakkındaki tutumları incelenmiştir. Çalışmanın sonuçları kanıt dayalı uygulamalara ilişkin temel veri sağlayacağı ve ileride yapılacak çalışmalara yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

YÖNTEMLER

Araştırmanın Türü ve Yeri

Kanıt dayalı hemşirelik uygulamalarına yönelik intörn hemşirelik öğrencilerinin tutumlarını incelemek amacıyla yapılan çalışma, tanımlayıcı-kesitsel nitelikte bir araştırma olup Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nde yürütülmüştür.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bir devlet üniversitesinde 2018-2019 eğitim döneminde öğrenim gören tüm intörn hemşirelik öğrencileri (n=267) araştırmanın evrenini oluşturdu. Evreni bilinen örneklem denklemine göre örneklem sayısı 158 kişi olarak hesaplandı. Araştırmanın örneklem sayısı, çalışmaya gönüllü olarak katılan 168 intörn öğrencidir.

Veri Toplama Yöntem ve Araçları

Çalışmanın verileri, araştırmacıların oluşturduğu “Kişisel Bilgi Formu” ve “Kanıt Dayalı Hemşireliğe Yönelik Tutum Ölçeği (KDH-YTÖ)” ile anket yoluyla toplandı.

Kişisel bilgi formu; öğrencileri tanıtıcı özelliklerin ve araştırmaya yönelik bilgilerin (yaş, cinsiyet, bilimsel programlara katılma, araştırmaları okuma, araştırma dersi alma durumu, araştırma yapma isteği, araştırma sonuçlarını uygulamaya aktarma isteği) yer aldığı bir formdur.

KDHYTÖ; 2011 yılında Ruzafa-Martínez ve arkadaşları tarafından geliştirildi.¹⁵ Ölçek, “kanıt dayalı hemşireliğe yönelik inanç ve beklentiler,” “kanıt dayalı uygulama niyeti” ve “kanıt dayalı hemşirelikle ilgili duygular” adında 3 alt boyuta sahiptir. Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını Ayhan ve arkadaşları¹⁰ gerçekleştirdi. Ölçek 5'li likert şeklinde, toplam 15 maddeden ve üç alt boyuttan meydana gelmiştir. Maddelerden sekiz tanesi olumlu (1, 2, 5, 7, 9, 11, 13, 14), yedi tanesi de olumsuz (3, 4, 6, 8, 10, 12, 15) ifade içermektedir. Veriler toplandıktan sonra olumsuz maddeler ters çevrilerek kodlanmaktadır. Ölçek, 5'li likert şeklinde bir ölçektir. 1 puan “Hiç Katılmıyorum” 5 puan “Tamamen Katılıyorum” olarak değerlendirilmiştir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 15, en yüksek 75 puandır. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması, kanıt dayalı uygulamalar hakkındaki tutumun olumlu

olduğunu ifade eder. Ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında $\alpha = 0,90$,¹⁰ bu çalışmada ise $\alpha = 0,91$ olarak bulunmuştur.

Veri Toplama Süreci

Veriler, 10 Nisan 2019-03 Haziran 2019 tarihleri arasında toplanmıştır. Veri toplanmadan önce 10 hemşirelik öğrencisi ile ön uygulama yapılmıştır. Öğrencilerin geri bildirimlerinden formun uygun olduğu anlaşılmış ve öğrencilere ön bilgilendirme yapıp onayları alındıktan sonra yüz yüze görüşme yoluyla anket kullanılarak veriler toplanmıştır.

Veri Analizi ve Değerlendirilme Yöntemi

Toplanan veriler SPSS 22.0 programında analiz edildi. Veriler analiz edilirken sayılar, yüzdeleri, ortalamaları, standart sapmaları ve Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk testi ve basıklık-çarpıklık değerleri ile değerlendirilmiştir. Analizde *P* değerinin ,05'ten küçük olması anlamlı olarak kabul edilmiştir. Çalışmanın bağımsız değişkenleri; cinsiyet, bilimsel programlara katılma, araştırma okuma, mezuniyet sonrası hemşirelik alanında araştırma yapmayı düşünme ve araştırma sonuçlarını uygulamaya geçirmeyi düşünme durumu. Bağımlı değişkeni ise öğrencilerin kanıta dayalı hemşirelik uygulamalarına yönelik tutum puanlarıdır.

Araştırmanın Etik Yönü

Çalışma gerçekleştirilmeden önce etik kuruldan (09/04/2019-E.112458, Protokol no:175) ve çalışmanın yürütüleceği kurumdan izin alınmıştır. Çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden ve Ölçeğin kullanılabilmesi için yazarlardan izin alınmıştır.

BULGULAR

Çalışmaya dahil edilen intörn hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalaması 22,79 (min: 21; maks: 25) yıl olarak tespit edilen öğrencilerin %92,3'ü kadınlardan oluşmaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerden %82,7'si hemşirelik ile ilgili yapılan bilimsel programlara katıldığını, %92,9'u alanı ile ilgili yapılan araştırmaları okuduğunu, %78,6'sı mezuniyet sonrası hemşirelik ile ilgili araştırma yapmayı düşündüğünü ve %82,1'i mezuniyet sonrası araştırma sonuçlarını uygulamaya geçirmeyi düşündüklerini ifade etmişlerdir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin, Yaş, Cinsiyet, Bilimsel Toplantılara Katılma ve Araştırma ile İlgili Bilgilere Göre Dağılımı

Özellikler	n	Ort. ± SS
Yaş	168	22,79 ± 0,78
Cinsiyet		%
Kadın	155	92,30
Erkek	13	7,70
Bilimsel programlara katılma durumu		
Katılan	139	82,70
Katılmayan	29	17,30
Araştırma okuma durumu		
Okuyan	156	92,90
Okumayan	12	7,10
Mezuniyet sonrası hemşirelik ile ilgili araştırma yapmayı düşünme		
Düşünen	132	78,60
Düşünmeyen	36	21,40
Mezuniyet sonrası araştırma sonuçlarını uygulamaya geçirmeyi düşünme		
Düşünen	138	82,10
Düşünmeyen	30	17,90
Toplam	168	100

Tablo 2. KDHYTÖ ve Alt Boyutları Ölçek Toplam Ortalama Puanları

Ölçek ve Alt Boyutlar	Alınabilecek Min. - Maks. Puanlar	Ölçekten Elde Edilen Min.-Maks.	Ort. ± SS
Kanıta Dayalı Hemşireliğe Yönelik İnanç ve Beklentiler	7-35	15-35	30,07 ± 3,57
Kanıta Dayalı Uygulama Niyeti	4-20	6-20	15,92 ± 2,39
Kanıta Dayalı Hemşirelikle İlgili Duygular	4-20	7-20	17,11 ± 2,58
Toplam KDHYTÖ Puanı	15-75	28,00-75,00	63,11 ± 7,63

Kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutum toplam puan ortalamaları 63,11 ± 7,63, ölçeğin alt boyutlarından kanıta dayalı hemşireliğe yönelik inanç ve beklentiler alt boyutu puan ortalaması 30,07 ± 3,57, kanıta dayalı uygulama niyeti alt boyutu puan ortalaması 15,92 ± 2,39 ve kanıta dayalı hemşirelikle ilgili duygular alt boyutu puan ortalaması 17,11 ± 2,58 olduğu tespit edilmiştir (Tablo 2).

Hemşirelik öğrencilerini tanımlayıcı özelliklerine göre ölçek toplam puan ortalamaları incelendiğinde; öğrencilerin cinsiyet ve bilimsel programlara katılma durumları ile ölçek toplam puanları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı belirlenmiştir (*P* > ,05). Öğrencilerin araştırma okuma durumu, mezuniyet sonrası hemşirelik ile ilgili araştırma yapma niyeti ve mezuniyet sonrası araştırma sonuçlarını uygulamaya geçirme niyeti açısından ise istatistiksel olarak fark olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerden araştırma okuyan, mezuniyet sonrası hemşirelik ile ilgili araştırma yapmayı ve araştırma sonuçlarını uygulamaya geçirmeyi düşünen öğrencilerin ölçek toplam puan ortalamalarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (*P* < ,05) (Tablo 3).

TARTIŞMA

Çalışmada intörn hemşirelik öğrencilerinin kanıta dayalı uygulamalara yönelik tutumları incelenmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun hemşirelik ile ilgili yapılan bilimsel programlara katılması (%82), yapılan araştırmaları okuması (%92), mezuniyet sonrası hemşirelik ile ilgili araştırma yapmayı düşünmesi (%78) ve mezuniyet sonrası araştırma sonuçlarını uygulamaya geçirmeyi düşünmesi (%82) memnuniyet vericidir. Benzer şekilde Evcimen ve Ayyıldız'ın¹⁶ çalışmasında katılımcıların %72'sinin hemşirelikle ilgili bilimsel programa katıldığını, Daştan ve Hintistan⁶ hemşirelerin %56,3'ün hemşireliğe yönelik yayınları takip ettiklerini, %62,5'inin bilimsel programlara katıldıklarını ve %57,8'inin mezun olduktan sonra araştırma yaptıklarını tespit etmiştir. Öte yandan Arslan ve Çelen,¹⁷ 2. 3 ve 4'üncü sınıfta eğitim gören hemşirelik öğrencilerinde yaptıkları araştırmada öğrencilerin hemşirelik mesleğine yönelik bilimsel dergileri okuma durumu (%42), bilimsel programlara katılma durumu (%46), bilimsel araştırma sonuçlarını klinik uygulamalarda kullanma niyeti (%22) düşük olarak tespit etmiştir. Bu durum söz konusu çalışmaya 2 ve 3'üncü sınıfların da dahil edilmesi (2'nci sınıf öğrencileri araştırma dersini daha almamıştır) ve bu öğrencilerde kanıta dayalı uygulamaya yönelik tutumların olgunlaşmamış olması ve/veya bizim çalışmamızın yürütüldüğü okulda intörn öğrencilere yönelik her rotasyonda klinik alan ile ilgili araştırma ödevlerinin verilmesi ve bunun öğrenciler ile tartışılması, bunun neticesinde

Tablo 3. Hemşirelik Öğrencilerinin Tanıtıcı Özelliklerine Göre KDHYTÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Hemşirelik Öğrencilerinin Tanıtıcı Özellikleri	n	KDHYTÖ Puanı ± SS	İstatistiksel Değerlendirme	
Cinsiyet	Kadın	155	63,12 ± 7,75	Z= -0,092
	Erkek	13	62,92 ± 6,29	P= ,927
Bilimsel programlara katılma durumu	Katılan	139	63,38 ± 6,95	Z= -0,475
	Katılmayan	29	61,82 ± 10,38	P= ,635
Araştırma okuma durumu	Okuyan	156	63,69 ± 7,00	Z= -2,843
	Okumayan	12	55,58 ± 11,34	P= ,004
Mezuniyet sonrası hemşirelik ile ilgili araştırma yapmayı düşünme	Düşünen	132	64,33 ± 6,69	Z= -3,662
	Düşünmeyen	36	58,63 ± 9,19	P= ,000
Mezuniyet sonrası araştırma sonuçlarını uygulamaya geçirmeyi düşünme	Düşünen	138	64,16 ± 6,63	Z= -3,150
	Düşünmeyen	30	58,26 ± 9,91	P= ,002

ise öğrencilerde araştırmalara ilginin artmasında etkili olduğu söylenebilir.

Çalışmamızda kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutum toplam puan ortalamalarının (63,11 ± 7,63) olumlu ve yüksek olduğu görülmektedir. Hemşirelik öğrencileriyle yapılan benzer çalışmalar incelendiğinde; Başdaş ve Özbek'in¹⁸ çalışmasında bu puanın 60,70 ± 8,02 olduğu, Arslan ve Çelen'in¹⁷ çalışmasında 57,33 ± 8,88, Evcimen ve Ayyıldız'ın¹⁶ çalışmasında 61,65 ± 9,30, Karahmetoğlu ve Softa'nın⁹ çalışmasında 56,7 ± 9,5 olduğu tespit edilmiştir. Klinikte çalışan hemşireler ile yapılan araştırmalarda ise; Daştan ve Hintistan'ın⁶ çalışmasında hemşireliğe yönelik tutum toplam puan ortalamalarının 57,35 ± 9,45 olduğu, Dikmen ve arkadaşlarının¹⁹ çalışmasında 57,20 ± 9,06, Doğan ve arkadaşlarının²⁰ çalışmasında 60,68 ± 8,62, Durmuş ve arkadaşlarının⁵ çalışmasında 53,75 ± 9,39, Küçükkoşlu ve arkadaşlarının²¹ çalışmasında 57,03 ± 9,06, Yılmaz ve arkadaşlarının²² çalışmasında 46,36 ± 3,95 olduğu görülmektedir. Çalışmamızın sonuçları literatürde yer alan benzer çalışmalar ile uyumludur. Hemşirelik öğrencilerinde ve hemşirelerde kanıta dayalı uygulamalara yönelik tutumların olumlu olması ileriye yönelik daha kaliteli, etkin, verimli bakımın sağlanması ve hemşireliğin profesyonelleşmesi adına umut verici olduğu düşünülmektedir.

Hemşirelik öğrencilerini tanımlayıcı bilgilerine göre ölçek toplam puan ortalamaları incelendiğinde; öğrencilerin cinsiyet ve bilimsel programlara katılma durumlarının ölçekten alınan toplam puan üzerine etkisinin anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($P > ,05$). Literatür incelendiğinde çalışmamızın sonuçları ile uyumlu araştırmaların yapıldığı görülmektedir. Karahmetoğlu ve Softa'nın⁹ çalışmasında bilimsel programlara katılmanın kanıta dayalı hemşirelik uygulamalarına yönelik tutumların üzerine anlamlı etkisi olmadığı bildirilmiştir. Diğer taraftan, Johansson ve arkadaşlarının²³ çalışmasında hemşirelerin kanıta dayalı uygulamalarla ilgili katıldıkları kurs ve aktivitelerin hemşirelerin tutumlarını olumlu bir şekilde etkilediği bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda, kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutuma etkisi bakımından bilimsel toplantıya katılma durumunun yanında bireyin katıldığı bilimsel toplantının içeriği veya kapsamının daha belirleyici olabileceği düşünülmektedir. Öğrencilerin araştırma okuma durumu, mezuniyet sonrası hemşirelik ile ilgili araştırma yapma niyeti ve mezuniyet sonrası araştırma sonuçlarını uygulamaya geçirme niyeti açısından istatistiksel olarak fark olduğu öğrencilerin ölçek toplam puan ortalamalarının yüksek olduğu belirlenmiştir ($P < ,05$). Benzer bir şekilde Arslan ve Çelen'in¹⁷ çalışmasında hemşirelik

mesleğine yönelik bilimsel dergi okuyan ve mezuniyet sonrası mesleğe yönelik bilimsel araştırma yapma niyeti olan öğrencilerin kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutum puanlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Karahmetoğlu ve Softa'nın⁹ çalışmasında ise makale okuyanlar ile okumayanlar incelenmiş ve makale okuyanların kanıta dayalı hemşireliği uygulama niyeti alt boyutunda anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Hemşirelik mesleğinin profesyonelleşmesi ve gelişmesi için bilime dayanması şarttır. Bu da ancak hemşirelik alanında yapılan araştırmaların okunması ile mümkündür. Hemşirelik alanındaki gelişmelerin takip edilmesi ve kanıta dayalı uygulamaların içselleştirilmesi amacıyla hemşirelik öğrencileri desteklenmeli ve teşvik edilmelidirler.

Çalışma sonucunda hemşirelik öğrencilerinin hemşireliğe yönelik yapılan bilimsel programlara katılma, yapılan araştırmaları okuma, mezuniyet sonrası hemşirelik ile ilgili araştırma yapmayı düşünme ve mezuniyet sonrası araştırma sonuçlarını uygulamaya geçirmeyi düşünme durumları iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Kanıta dayalı tutum toplam puan ortalamalarının yüksek düzeyde oldukları belirlenmiştir.

Çalışmanın bulguları ışığında, hemşirelik öğrencilerinin bilimsel programlar hakkında bilgilendirilmesi ve bu toplantıların önemini vurgulanması, hemşirelik alanındaki derneklerin organize ettiği bilimsel toplantılar başta olmak üzere öğrencilerin toplantılara katılımının ücretsiz veya düşük bir ücret karşılığında olması, öğretim üyelerinin öğrencileri de yapılan araştırmalara dahil etmeleri önerilebilir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın evreni ve örneklemini sadece bir devlet üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler ile sınırlıdır ve öğrencilerin beyanlarına dayalıdır. Sonuçlar diğer hemşirelik okullarındaki intörn öğrencilere genellenemez.

Etik Komite Onayı: Bu çalışma için etik komite onayı Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan alınmıştır (Tarih: 09.04.2019, No: 27344949-600).

Bilgilendirilmiş Onam: Çalışmaya katılan katılımcılardan yazılı onam alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir – A.E., A.Z., L.K.; Tasarım – A.E., A.Z., L.K.; Denetleme – A.Z., L.K.; Kaynaklar – A.E.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi – A.E.; Analiz ve/veya Yorum – A.E., A.Z., L.K.; Literatür Taraması – A.E.; Yazıyı Yazan – A.E., A.Z., L.K.; Eleştirel İnceleme – A.E., A.Z., L.K.

Teşekkür: Çalışmamızın özetini İngilizceye çeviren Mustafa Demir'e teşekkür ederiz.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Finansal Destek: Yazarlar, bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Ethics Committee Approval: Approval was obtained from Ege University Health Sciences Scientific Research and Publication Ethics Committee (Date: 09.04.2019, No: 27344949-600).

Informed Consent: Written informed consent was obtained from all participants who participated in this study.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – A.E., A.Z., L.K.; Design – A.E., A.Z., L.K.; Supervision – A.Z., L.K.; Materials – A.E.; Data Collection and/or Processing – A.E.; Analysis and/or Interpretation – A.E., A.Z., L.K.; Literature Review – A.E.; Writing – A.E., A.Z., L.K.; Critical Review – A.E., A.Z., L.K.

Acknowledgments: We thank Mustafa Demir for translating the summary of our study into English.

Declaration of Interests: The authors declare that they have no competing interest.

Funding: The authors declare that this study had received no financial support.

KAYNAKLAR

- Arslan S, Şener D, Küçük Ö. Pediatri kliniğinde çalışan hemşirelerin kanıta dayalı uygulamalara ilişkin görüşleri. *Yıldırım Beyazıt Univ Sağlık Bilim Fak Hemşirelik Derg.* 2015;3(1):1-9.
- Özsoy SA, Ardahan M. Hemşirelerin uygulamalarında kullandıkları bilgi kaynaklarının incelenmesi. *Ege Univ Hemşirelik Yüksek Okulu Derg.* 2006;22(2):89-101.
- Aksoy A, Vefikuluçay Yılmaz D. A new approach to evidence based practices in gynecological surgery: ERAS protocol and nursing. *Journal of Nursing Sciences.* 2018;10(1):49-58. [CrossRef]
- Güneş Ü. Hemşirelikte kanıta dayalı uygulama sürecinin adımları. *Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Derg.* 2017;9(1):171-187.
- Durmuş M, Gerçek A, Çiftçi N. Sağlık çalışanlarının problem çözme becerilerinin kanıta dayalı tutum algıları üzerindeki etkisi. *Akad Sosyal Araştırmalar Derg.* 2017;52(5):648-661.
- Daştan B, Hintistan S. Dâhiliye kliniklerinde çalışan hemşirelerin kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutumlarının belirlenmesi: kırsal bölge örneği. *Ordu Univ Hemşirelik Çalışmaları Derg.* 2018;1(1):1-9.
- Küçük EÖ, Çakmak S, Kapucu S, et al. Hemşirelik öğrencilerinin kanıta dayalı hemşirelik uygulamalarına ilişkin farkındalıklarının belirlenmesi. *Hacettepe Univ Hemşirelik Fak Derg.* 2017;4(2):1-12.
- Karaahmetoğlu GU, Softa HK. Hemşirelik öğrencilerinin kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutumlarının incelenmesi. *Anadolu Hemşirelik Sağlık Bilim Derg.* 2018;21(4):256-263.
- Şenyuva E. Hemşirelik eğitimi ve kanıta dayalı uygulamalar. *FNHem-Derg.* 2016;24(1):59-65. [CrossRef]
- Ayhan Y, Kocaman G, Bektaş M. Kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutum ölçeğinin türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Derg.* 2015;17(2-3):21-35.
- Aslan H, Pekince H. Determining nursing students' evidence-based practice competencies and the effective factors. *Med Sci Int Med J.* 2019;1-6. [CrossRef].
- Kurt E, Zaybak A. Hemşirelik öğrencilerinin kanıta dayalı hemşirelik uygulamalarına ilişkin farkındalıklarının incelenmesi. *Koç Univ Hemşirelikte Eğitim Araştırma Derg.* 2019;16(4):276-281.
- Amit-Aharon A, Melnikov S, Warshawski S. The effect of evidence-based practice perception, information literacy self-efficacy, and academic motivation on nursing students' future implementation of evidence-based practice. *J Prof Nurs.* 2020;36(6):497-502. [CrossRef]
- Hemşirelik Terimleri Çalışma Grubu, Bayık AT, Yakıncı C, eds. *Hemşirelik Terimleri Sözlüğü.* 1st ed. Türk Dil Kurumu Yayınları; 2015.
- Ruzafa-Martínez M, López-Iborra L, Madrigal-Torres M. Attitude towards evidence-based nursing questionnaire: Development and psychometric testing in Spanish community nurses. *J Eval Clin Pract.* 2011;17(4):664-670. [CrossRef]
- Evcimen H, Ayyıldız Nİ. Hemşirelik öğrencilerinin kanıta dayalı hemşireliğe ilişkin tutum ve davranışlarının belirlenmesi. *Süleyman Demirel Univ Sağlık Bilim Derg.* 2019;10(2):141-146.
- Arslan FT, Çelen R. Hemşirelik öğrencilerinin kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Sürekli Tıp Eğitimi Derg.* 2018;27(2):99-106.
- Başdaş Ö, Özbey H. Hemşirelik öğrencilerinin kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Koç Univ Hemşirelikte Eğitim Araştırma Derg.* 2020;17:32-37.
- Dikmen Y, Filiz NY, Tanrikulu F, Yılmaz D, Kuzgun H. Attitudes of intensive care nurses towards evidence-based nursing. *Int J Health Sci Res.* 2018;8(1):138-143.
- Doğan SD, Karaçay SY, Arslan S, Yurtseven Ş, Nazik E, Yüksekaya SE. Bir üniversite hastanesinde çalışan hemşirelerin kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutumları. *Ank Sağlık Bilim Derg.* 2019;8(2):39-45.
- Küçüköğlü S, Bükecik T, Aytekin A, Çelebi A. Acil birimlerde çalışan hemşirelerin adli vakayla ilgili yaklaşımları ve kanıta dayalı uygulamaları. Türkiye klinikleri. *J Forensic Med.* 2017;14(1):1-8.
- Yılmaz D, Düzgün F, Dikmen Y. Hemşirelerin kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutumlarının incelenmesi. *Acıbadem Univ Sağlık Bilim Derg.* 2018.
- Johansson B, Fogelberg-Dahm M, Wadensten B. Evidence-based practice: The importance of education and leadership. *J Nurs Manag.* 2010;18(1):70-77. [CrossRef]